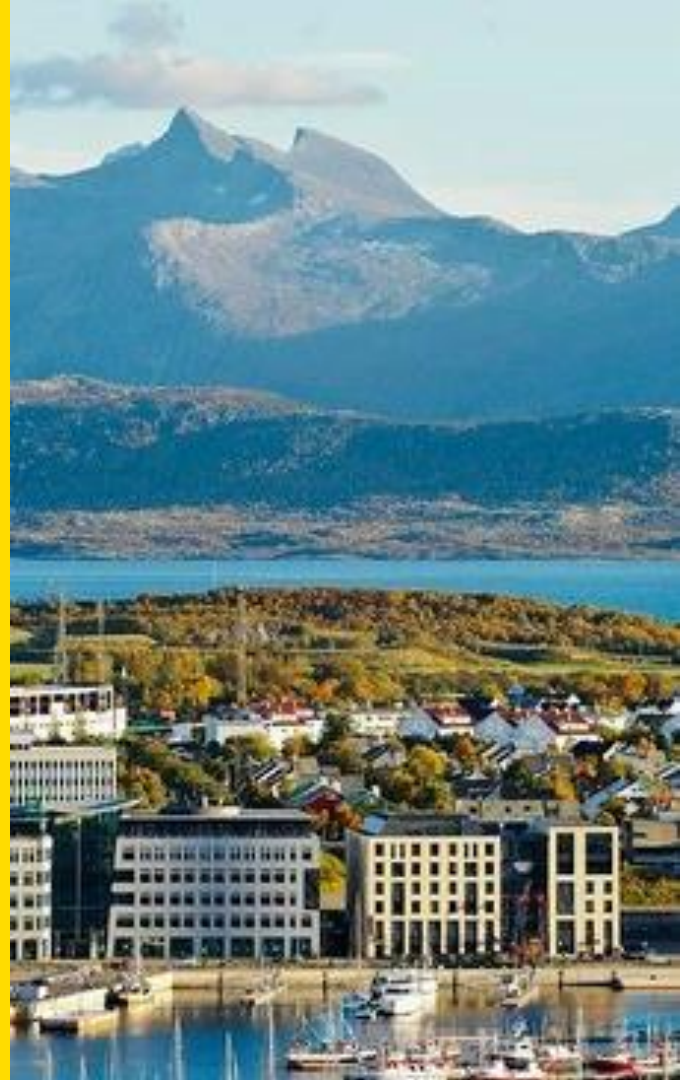

Regional plan – samskapingens kunst

Gro Sandkjær Hanssen, NIBR-OsloMet

Nordland,
15.9.2020

Rapport fra ekspertutvalg

Regionreformen

Desentralisering av oppgaver fra staten til fylkeskommunene

Februar 2018

SAMFERDSEL

NÆRING, KOMPETANSE
OG INTEGRERINGKLIMA, MILJØ OG
NATURRESSURSER

HELSE OG LEVEKÅR

KULTUR OG
KULTURMINNEVERNGro Sandkjær Hanssen
Nils Aarsæther (red.)

PLAN- BYGN

UNIVERSIT

Gro Sandkjær Hanssen
Nils Aarsæther (red.)

PLAN- OG BYGNINGSLOVEN

- en lov for vår tid?

UNIVERSITETSFORLAGET

FYLKESPLAN FOR NORDLAND

2013–2025 REGIONAL PLAN

FYLKESPLAN FOR NORDLAND 2013–2025

8. AREALPOLITIKK I NORDLAND

Nordland fylkeskommunes politikk for arealforvaltning er basert på plan- og bygningslovgivningen, forskrifter, nasjonale forventninger samt andre nasjonale og regionale føringer. De arealpolitiske retningslinjer er en del av «Fylkesplan for Nordland 2013–2025» og gir retningslinjer for viktige politikkområder og planmessig bruk og vern av arealer på alle nivå i fylket. Fylkeskommunen har ansvaret for å samordne arealpolitikken på regionalt nivå.

De arealpolitiske retningslinjer er hjemlet i plan- og bygningsloven av 2008, § 8-2:

Regional plan skal legges til grunn for regionale organers virksomhet og for kommunal og statlig planlegging og virksomhet i regionen.

Kapitlet består av et overordnet mål for arealforvaltningen i Nordland, og strategier og retningslinjer for fem temakområder. Kapitlet er utarbeidet i samarbeid med berørte offentlige myndigheter og organisasjoner, og regionalt planforum er brukt aktivt i prosessen. I myndighetsutøvelse skal Fylkesplan for Nordland brukes som et verktøy for å oppnå regional tilpassing.

Arealpolitiske retningslinjer

Retningslinjene i kapitlet er uttrykk for vesentlige regionale interesser. Disse er viktige for å ivareta nasjonale og regionale interesser i arealforvaltningen. Som uttrykk for vesentlige regionale interesser gir retningslinjene fylkeskommunen og statlige etater grunnlag for å fremme interesser.

REVISJON AV REGIONAL PLAN – KLIMAUTFORDRINGER I NORDLAND

Planprooram

FYLKESPLAN FOR NORDLAND 2013–2025

8.1. Mål for arealforvaltningen

Mål: Arealforvaltningen i Nordland skal være bærekraftig og gi forutsigbare rammer for næringslivet og befolkningen. Forvaltningen skal skje på grunnlag av kunnskap og oppdaterte kommuneplaner.

Hensynet til biologisk mangfold og naturens tåleevne skal ligge til grunn for all arealforvaltning. Arealstrukturen skal sikre etterskaffelse av nærings- og miljøressurser. I Nordlands arealer forvaltes slik kvalitet i omgivelsene til vann.

God planlegging

De arealpolitiske retningslinjene i Nordland skal legges til grunn for regionale organers virksomhet og for kommunal og statlig planlegging og virksomhet i regionen.

Som regional planmyndighet har ansvar i forhold til kommunene i en del av dette ansvaret har fylket i Nordland.

Kommunene oppfordres til å ta i betraktning, se vår nettside www.nrk.no

Kommunene har stor egeninteresse i å ivareta planleggingen i Norge skje nøyaktig til rette for beslutning, i tillegg til konkrete fysiske konsekvenser, samfunnsøkonomisk Planprosessen skal ivareta mål grundig og koordinert, og gir for

SeeRRI

SeeRRI er et forskningsprosjekt finansiert av H2020. Vi skaper attraktive regioner i Europa gjennom ansvarlig forskning og innovasjon.

Hva er regionale planer ment å være?

Henger sammen med
fylkeskommunens rolle som en
regional samfunnsutvikler

Lovfestet samfunnsutviklerolle

Plan og bygningsloven 2008

- § 1.1 Loven skal fremme **bærekraftig utvikling** til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner.

Kommuneloven 2018

- § 1.1: Loven skal legge til rette for det lokale folkestyret og et sterkt og representativt lokaldemokrati med aktiv innbyggerdeltakelse. Loven skal legge til rette for at kommuner og fylkeskommuner kan yte tjenester og drive samfunnsutvikling til beste for innbyggerne. Loven skal også legge til rette for kommunenes og fylkeskommunenes utøvelse av offentlig myndighet. Videre skal loven bidra til at kommuner og fylkeskommuner er effektive, tillitsskapende og bærekraftige»

Utfordringsbilde

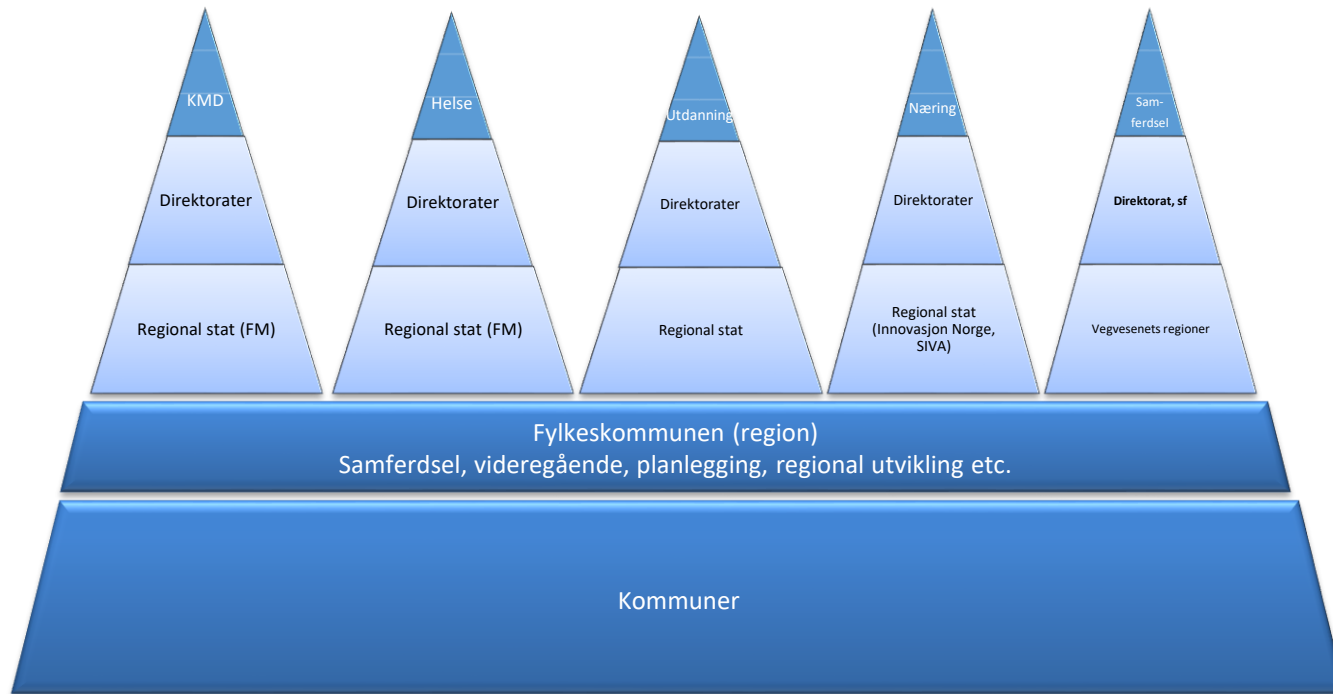
Mange små kommuner:

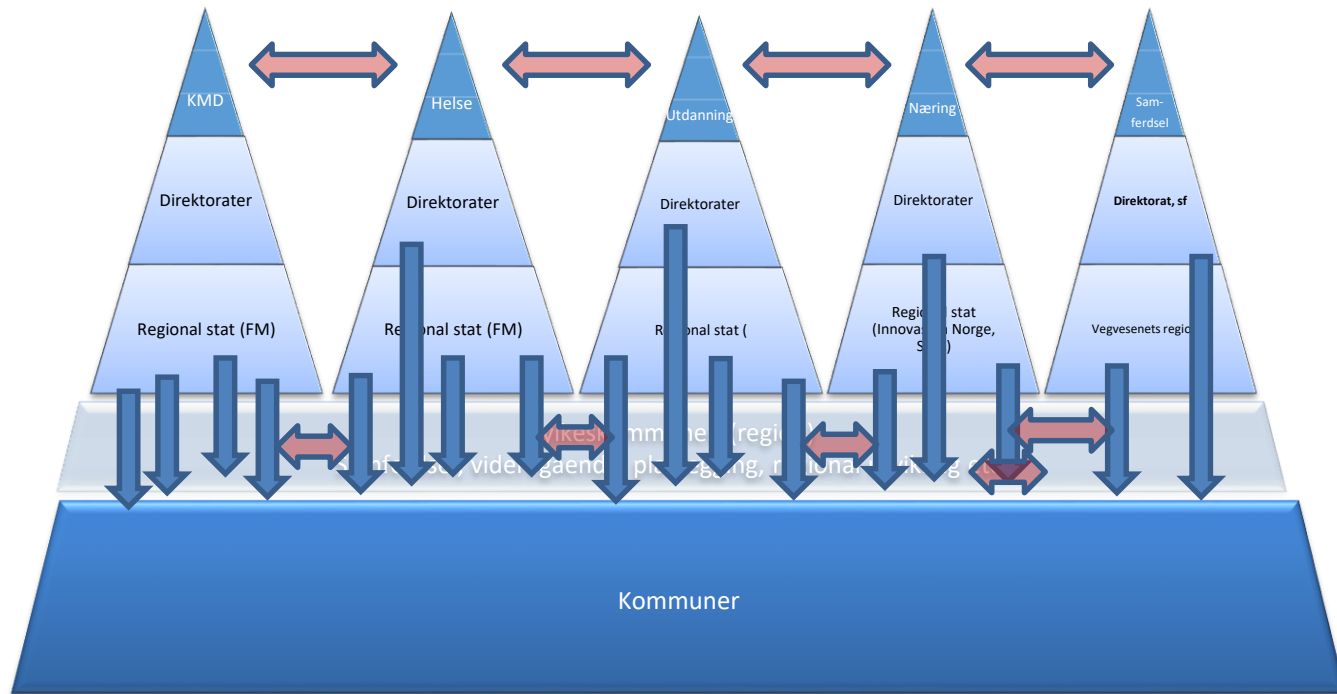
- Mangler viktig kompetanse
- Flere samfunnsutfordringer overskrider kommunegrensene

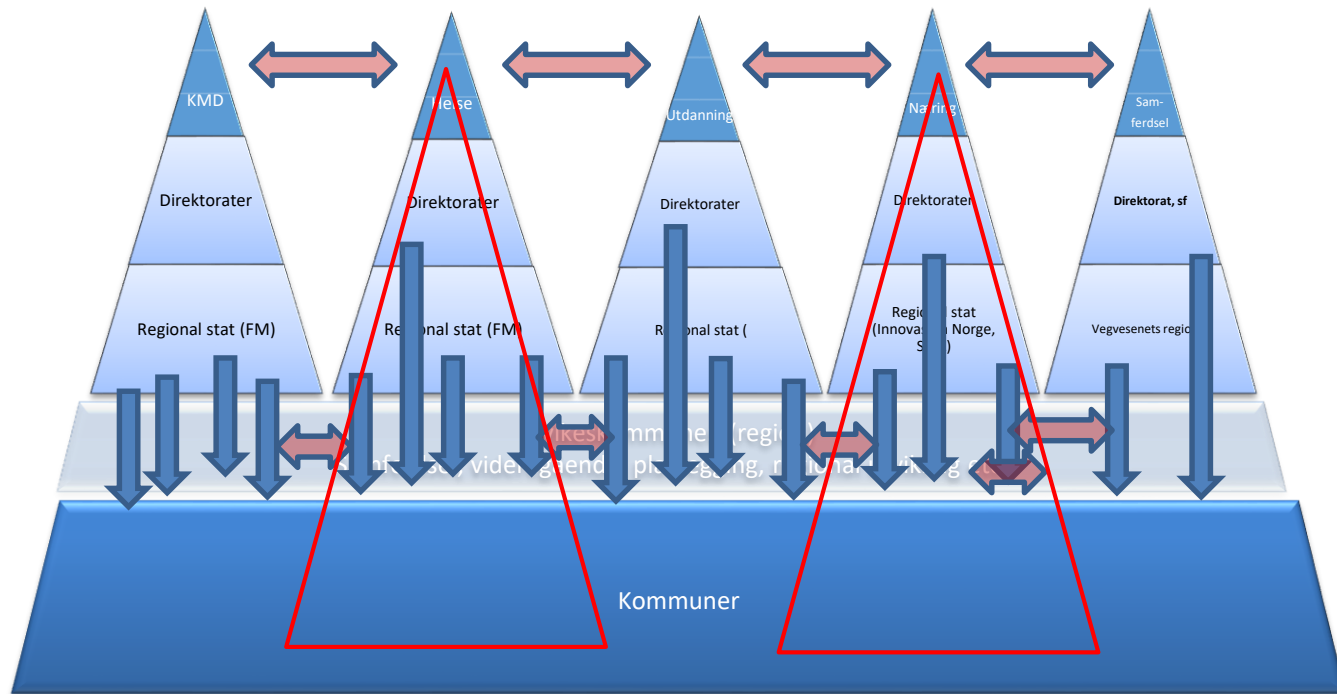
Utfordringsbilde

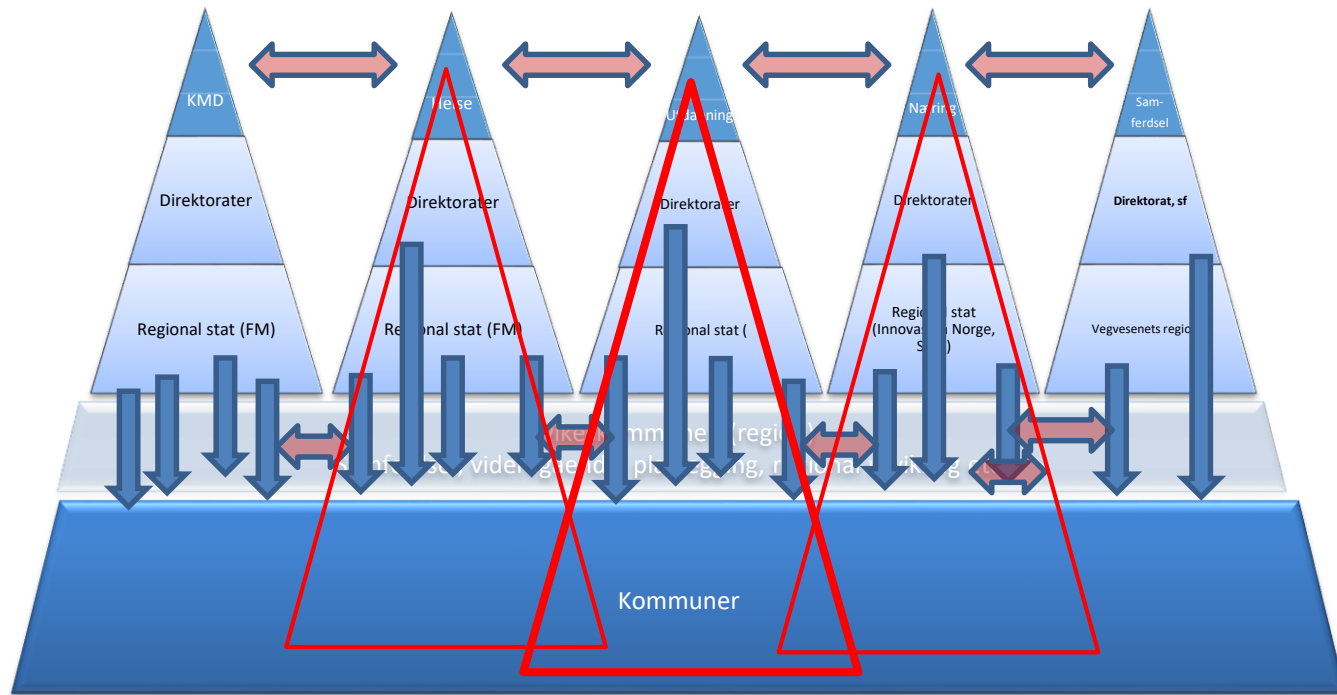
Fragmentert statlig forvaltning

- Vekst i statlig forvaltning
- Sektorisering og fragmentering
- Fragmentert virkemiddelapparat for regional og lokal utvikling

Fylkes-kom. 2020	Oslo	Akershus, Buskerud og Østfold			Agder		Vestfold Telemark	Hedmark Oppland	Rogaland	Hordaland Sogn og Fjordane	Møre og Romsdal	Trønde-lag	Nord-land	Troms og Finn-mark		
Politi	Oslo	Øst	S-Ø	Ag	S V	Sør-Øst	Innlandet	Sør-Vest	Vest	Møre og Romsdal	Trønde-lag	Nordlan-d	Tr	Fi		
NAV*	Oslo	Øst-Vik.	V.-Vik.	Agder		Vestfold og Telem.	Hedm. og Oppland	Rogaland	Hordaland og S&F	Møre og Romsdal	Trønde-lag	Nord-land	Troms og Finn.			
Fylkes-mann	Oslo, Akershus, Buskerud og Østfold			Agder		Vestfold og Telem.	Hedm. og Oppland	Rogaland	Hordaland og S&F	Møre og Romsdal	Trønde-lag	Nordlan-d	Troms + Finn**			
Kart-verket	Oslo			Kristian-sand		Skien	Hamar	Stavanger	Bergen	Molde	Trønde-lag	Bodø	Troms og Finn.			
Veg-vesen	Vegregion Øst			Vegregion Sør			Vegregion Øst	Vegregion Vest			Vegregion Midt		Vegregion Nord			
NVE	NVE Øst			NVE Sør			NVE Øst	NVE Sør	NVE Vest		NVE Midt		NVE Nord			
Hus-bank.	Øst			Sør			Øst	Vest			Midt-Norge		Bodø	Hamm-erfest		
Kyst-verket	Kystverket Sørøst						Dekkes ikke	Vest			Midt-Norge		Nord-land	Troms og Finn.		
Fiskeri-dir.	Sør								Vest		Midt		Nord-land	Nord		
Mat-tils.	Stor-Oslo		Øst	Sør og Vest		Øst		Sør og Vest			Midt		Nord			
IMDi	Øst		Ind. Ø	Sør		Øst	Indre Øst	Vest			Midt-Norge		Nord			
UDI	Øst		Indre Øst.	Sør			Indre Østland		Vest			Midt-Norge		Nord		
Buf-etat	Bufetat Øst			Bufetat Sør			Bufetat Øst	Bufetat Vest			Bufetat Midt-Norge		Bufetat Nord			
Krim.-oms.	Øst		Sør	Sør-Vest		Sør	Øst	Sør-Vest	Vest		Nord					
Helse-fore.	Helse Sør-Øst							Helse Vest			Helse Midt-Norge		Helse Nord			
Stat-ped	Statped Sør-Øst							Statped Vest			Statped Midt-Norge		Statped Nord			

Dimensjoner ved den regionale samfunnsutviklerollen

Gi strategisk retning til samfunnsutviklingen

- Avdekke og skape konsensus om regionens utfordringer
- Etablere omforente mål, gjennom aggregering av preferanser
- Velge strategisk retning for utvikling
- Forankre hos alle relevante aktører
- Bruke samfunnsplanlegging og arealplanlegging som verktøy

Mobilisere privat sektor, kulturliv og lokalsamfunn

- Mobilisere ressurskontrollerende aktører
- Mobiliserende (plan)prosesser
- Stimulere til samarbeid, etablere arenaer og møtesteder
- Nettverksnode: facilitere, etablere arenaer hvor aktører kobles
- Incentivordninger som bygger opp rundt den valgte retningen

Samordne, koordinere offentlig innsats og virkemiddelbruk

Geografi + sektor

- Samordne sprikende sektormyndigheter og forplikte dem
- Regional plan som retningsgivende for samordnet innsats og virkemiddelbruk fra ulike offentlige aktører
- Bindeledd mellom forvaltningsnivåer
- Veilede

Dimensjoner ved den regionale samfunnsutviklerollen

Gi strategisk retning til samfunnsutviklingen

- Avdekke og skape konsensus om regionens utfordringer
- Etablere omforente mål, gjennom aggregering av preferanser
- Velge strategisk retning for utvikling
- Forankre hos alle relevante aktører
- Bruke samfunnsplanlegging og arealplanlegging som verktøy

Mobilisere privat sektor, kulturliv og lokalsamfunn

- Mobilisere ressurskontrollerende aktører
- Mobiliserende (plan)prosesser
- Stimulere til samarbeid, etablere arenaer og møtesteder
- Nettverksnode: facilitere, etablere arenaer hvor aktører kobles
- Incentivordninger som bygger opp rundt den valgte retningen

Samordne, koordinere offentlig innsats og virkemiddelbruk

Geografi + sektor

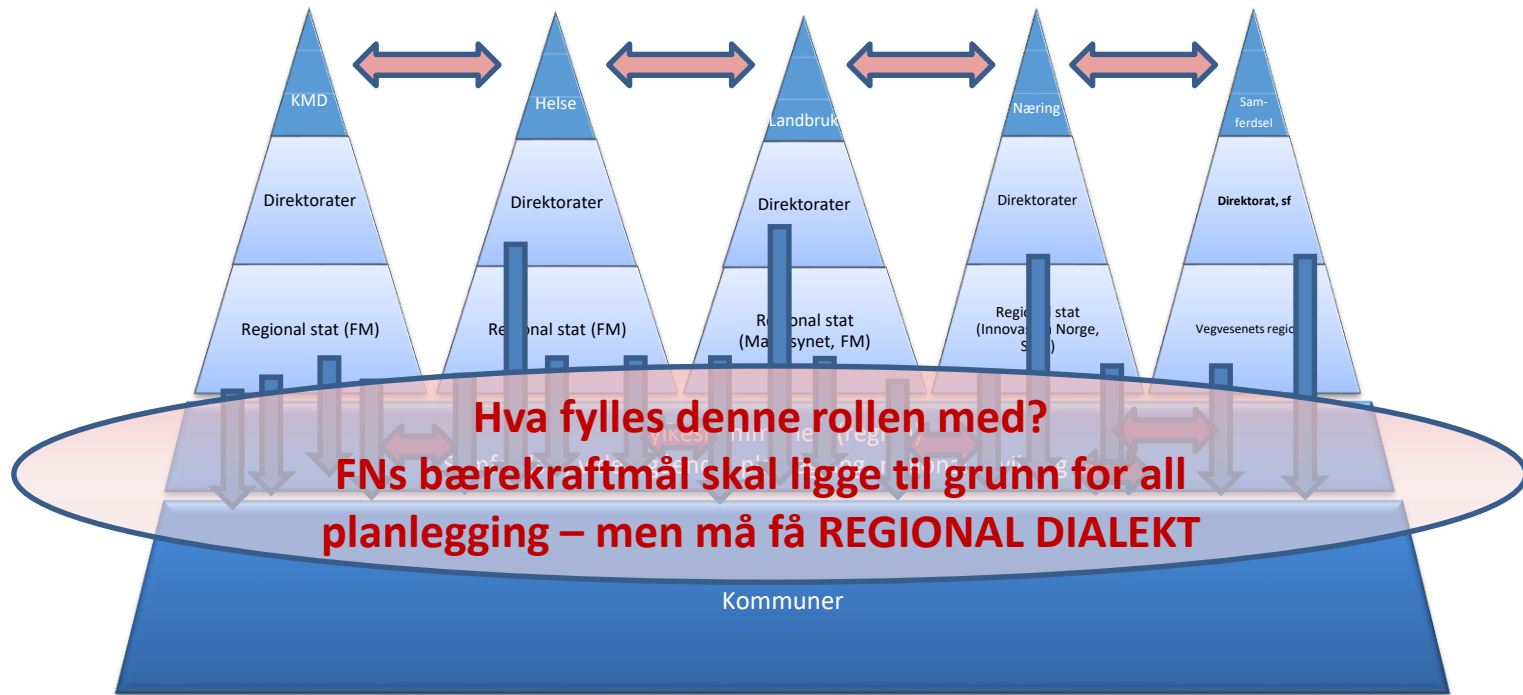
- Samordne sprikende sektormyndigheter og forplikte dem
- Regional plan som retningsgivende for samordnet innsats og virkemiddelbruk fra ulike offentlige aktører
- Bindeledd mellom forvaltningsnivåer
- Veilede

Regional plan:

Instrument for demokratisk retningsgivning

Mobiliserende prosesser (samles rundt felles mål)

Samordningsverktøy

VIKEN 2019–2023 SAMARBEIDS- PLATTFORM

Arbeiderpartiet

miljøpartiet
de grønne

Vi i Viken

KUNNSKAPSGRUNNLAG FOR EN BÆREKRAFTIG
FRAMTID

Mål 8 Anstendig arbeid og økonomisk vekst

Bærekraftsmål 8 handler om å fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle.

Verdiskaping per ansatt (1 000 kr)

FNs 17 bærekraftsmål = Helhetstenkning

- Bærekraftig utvikling konkretiseres i 17 bærekraftsmål, 169 delmål
- Man får derfor mer hjelp til å operasjonalisere målene
- **Understøtter den regionale samfunnsutviklingsrollen**
- **Et «hjelpeapparat» i politikkutformingen – ikke avpolitisering**

FNs 17 bærekraftsmål = «Leaving no one behind»

- Et viktig hovedprinsipp er at ingen skal utelates
- Hvordan gir dette seg utslag i den lokale stedsutviklingen?

FNs 17 bærekraftsmål = Sterkere sammenhengstenkning

- Da målene ble vedtatt i 2015, var det med en ny forståelse for at økonomi, ulikhet og miljø påvirker hverandre i større grad enn man trodde tidligere
- Det er sammenhengen mellom disse tre dimensjonene som avgjør om noe er bærekraftig

Er fylkeskommunene i bedre stand til å sikre sammenhengstenkning?

Kompetansepolitikk:

St.meld.6 (2018-2019) peker på potensialet fylkeskommunene har for bedre kobling mellom virkemidler knyttet til:

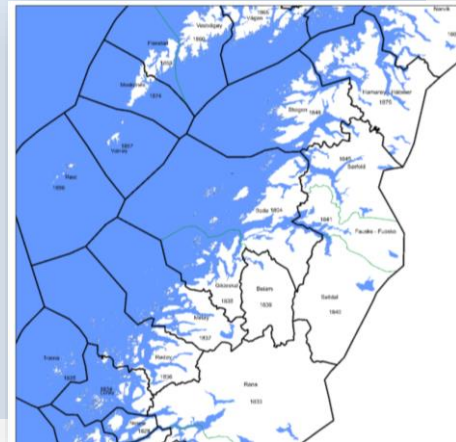
- Næringslivsområdet
- Arbeidsmarked
- Kompetanse
- Integrering

Areal- og transportplanlegging:

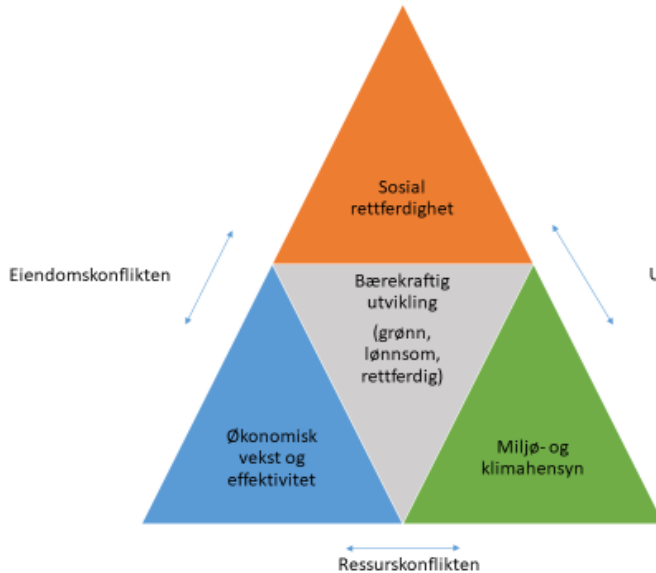
Bedre i stand til å se bo- og arbeidsmarkedsregioner i sammenheng.

Kystsonen:

Bedre i stand til å se kystsonen i sammenheng, balansere vekst og vern

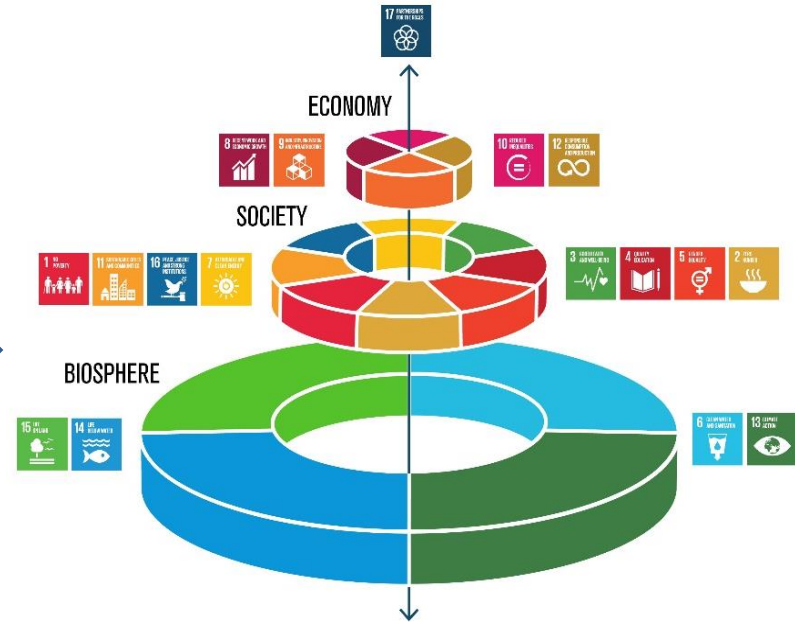

FNs 17 bærekraftsmål = tyngdepunktforskyving

Balansering

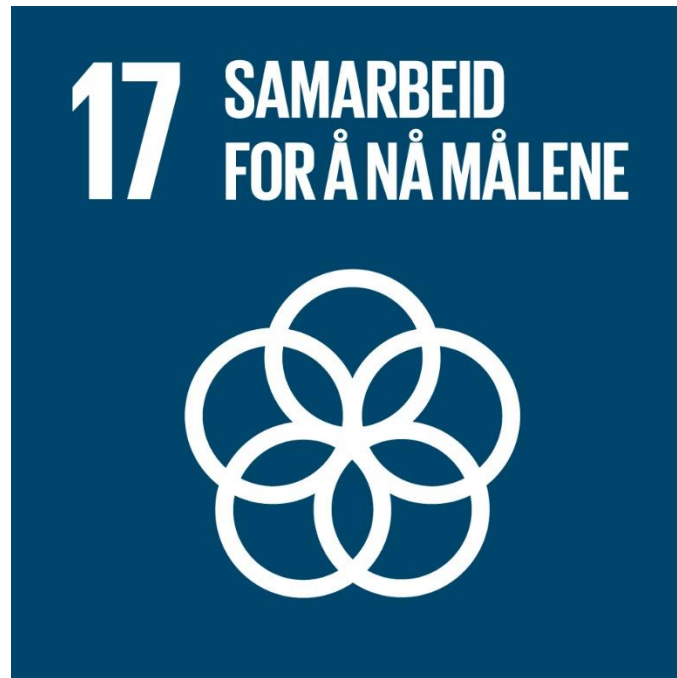
Utviklingskonflikten

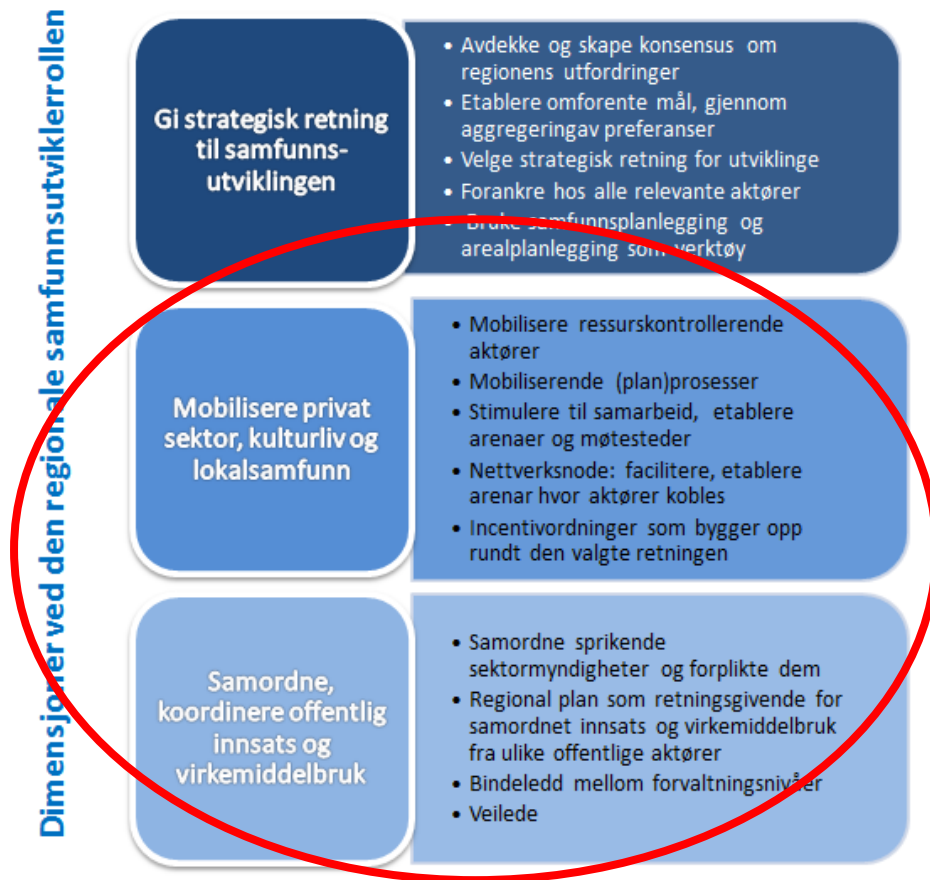
Klima/miljømessig bærekraft er plattformen

Fordrer samordning, mobilisering og samskaping

- Enorm utviklingskraft i privat sektor og sivilsamfunn
- Stimulere til og fremme velfungerende partnerskap i det offentlige, mellom det offentlige og private og i det sivile samfunnsutvikling.
- Myndigheter, næringslivet og sivilsamfunnet må samarbeide for å oppnå en mer samstemt politikk for bærekraftig utvikling.

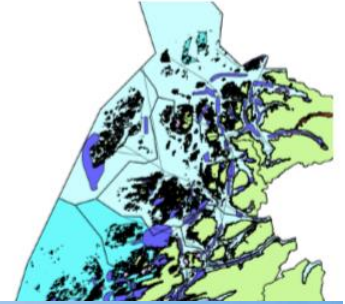
Fordrer samordning, mobilisering og samskaping

Nordlandssamfunnet

Fordrer samordning, mobilisering og samskaping

- Utviklingen i kystsonen i et 20 års perspektiv

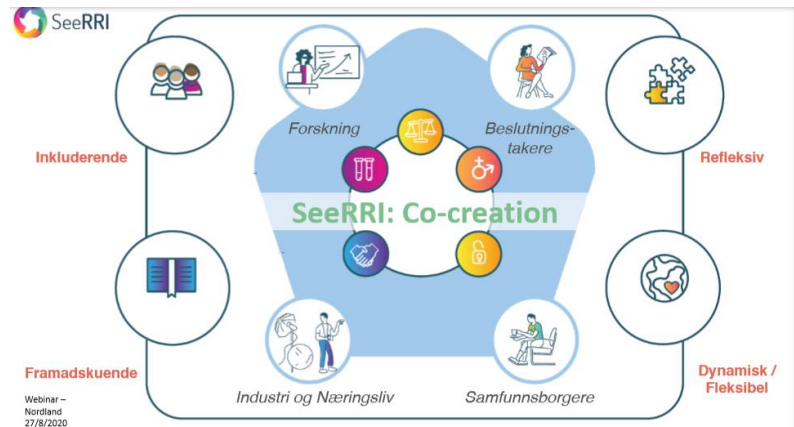

Fordrer samordning, mobilisering og samskaping

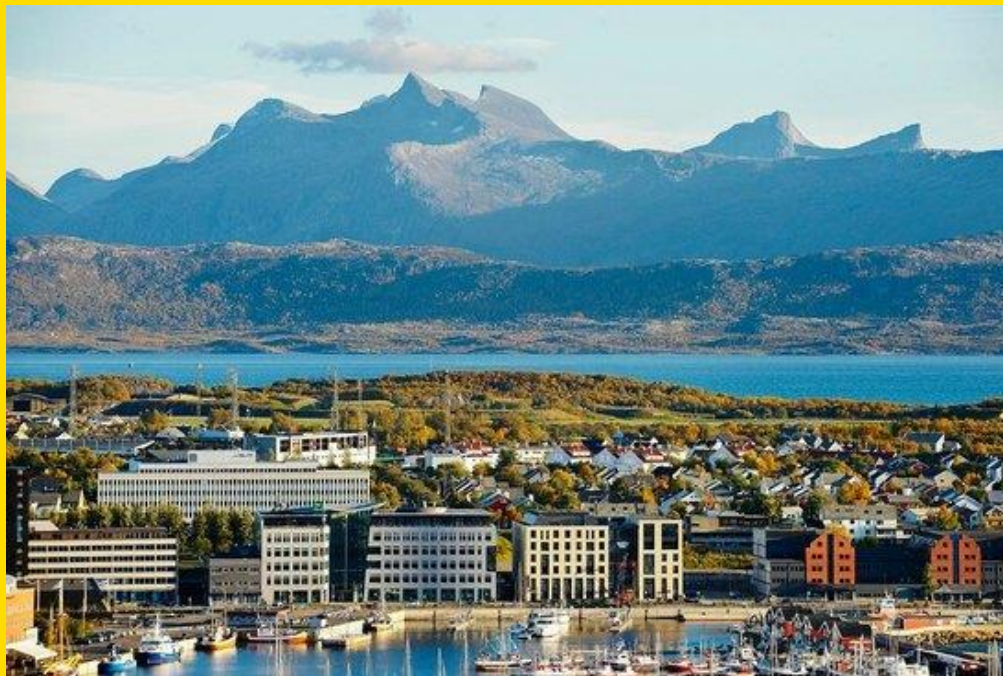
(Samfunns)utviklingen i kystsonen i et 20 års perspektiv

Regional plan er en god ramme for:

- Felles samtale og mobilisering
- Koble aktører, offentlige, private og sivilsamfunn
- Felles visjon og strategi for fremtidig utvikling i kystsonen
- = mer samstemt innsats for en bærekraftig kystsoneutvikling

Lykke til med arbeidet med regional plan!

groha@oslomet.no